

FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

Zandstraat 14a te Moergestel

Crijns Rentmeesters BV

02-10-2014

BTL

Advies

FLORA- EN FAUNAONDERZOEK ZANDSTRAAT 14A

C R I J N S R E N T M E E S T E R S B V

<i>Versie:</i>	Definitief
<i>Datum:</i>	2 oktober 2014
<i>project:</i>	Flora- en faunaonderzoek Zandstraat 14a
<i>Projectnummer:</i>	224223

<i>Opgesteld door:</i>	BTL Advies	<i>Opdrachtgever:</i>	Crijns Rentmeesters BV
<i>p:</i>	Postbus 385 5060 AJ Oisterwijk	<i>p:</i>	Witvrouwenbergweg 12 5711 CN Someren Nederland
<i>t:</i>	013 52 99 555	<i>t:</i>	0493 – 47 17 77
<i>f:</i>	013 52 99 555	<i>f:</i>	0493 – 47 28 88
<i>e:</i>	advies@btl.nl	<i>e:</i>	info@crijns-rentmeesters.nl
<i>w:</i>	www.btladvies.nl	<i>w:</i>	www.crijns-rentmeesters.nl

Inhoud

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Beschrijving plangebied en voorgenomen ontwikkeling	7
1.3	Beschermingskader (natuurwetgeving)	10
2	Werkwijze	11
2.1	Bronnen- en literatuuronderzoek	11
2.2	Biotooptoets	11
3	Onderzoeksresultaten	13
3.1	Resultaten bronnen- en literatuuronderzoek	13
3.2	Resultaten biotooptoets	15
4	Toetsing aan natuurwetgeving	19
4.1	Flora- en faunawet	19
4.2	Gebiedsbescherming	21
5	Conclusies en aanbevelingen	25
5.1	Flora- en faunawet	25
5.2	Gebiedsbescherming	26
	Literatuur	27
	Bijlage 1: Beschermingskader	29

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor dit onderzoek is tweeledig, enerzijds bestaat er bij Aannemingsbedrijf van der Zanden Moergestel BV de behoefte om het bedrijf op de locatie herin te richten en het bouwvlak beperkt uit te breiden. Anderzijds is er vanuit de overheden en het waterschap behoefte om de beek de Rosep meer ruimte te geven en een gedeelte van een ecologische zone in het beekdal van de Rosep herin te richten. Het gaat over een beekdaltraject van circa 650 meter.

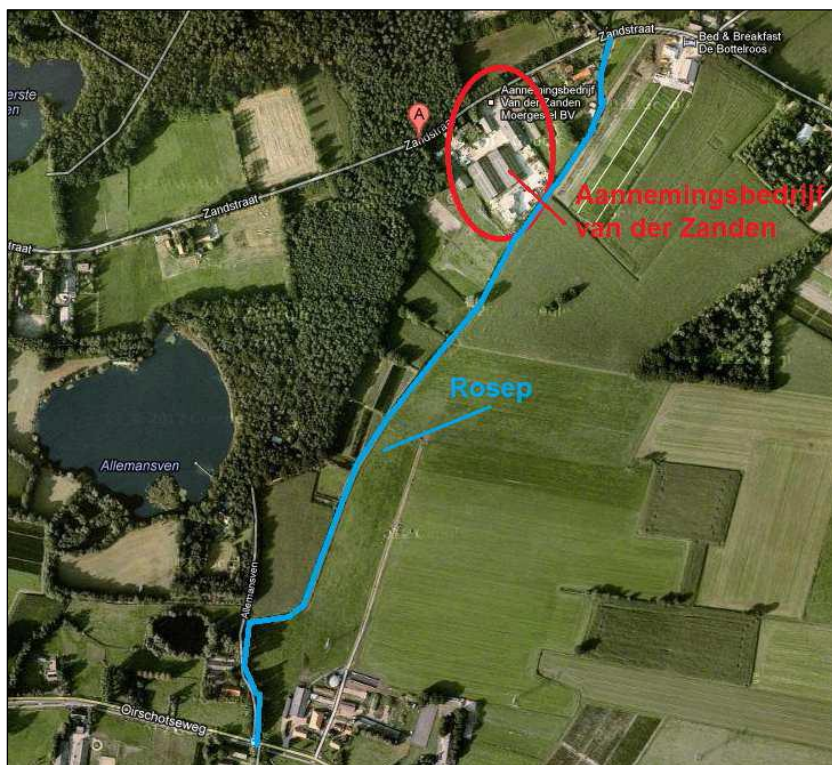
Voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen, verplicht de Flora- en faunawet de bestaande natuurwaarden in kaart te brengen en indien nodig passende maatregelen te treffen voor het beschermen en in stand houden van bij wet beschermde soorten. Uitgangspunt bij dit flora- en faunaonderzoek vormt de vigerende Flora- en faunawet (25 mei 1998). In deze wet staat in artikel 1 t/m 18 beschreven dat de verstoring van bedreigde inheemse plant- en diersoorten verboden is.

Het doel van dit flora- en faunaonderzoek is dan ook het onderzoeken en rapporteren van het voorkomen van beschermde plant- en diersoorten en andere bijzondere natuurwaarden in het plangebied. Van eventueel voorkomende beschermde soorten is beoordeeld of de soort of populatie door de geplande ingreep schade ondervindt. Op basis van deze aspecten is de afweging gemaakt of het wel of niet nodig is om gedurende de uitvoering te voldoen aan een aantal randvoorwaarden en/of het nodig is om een ontheffing aan te vragen in het kader van de Flora- en faunawet, artikel 75 lid 5 en lid 6, sub C.

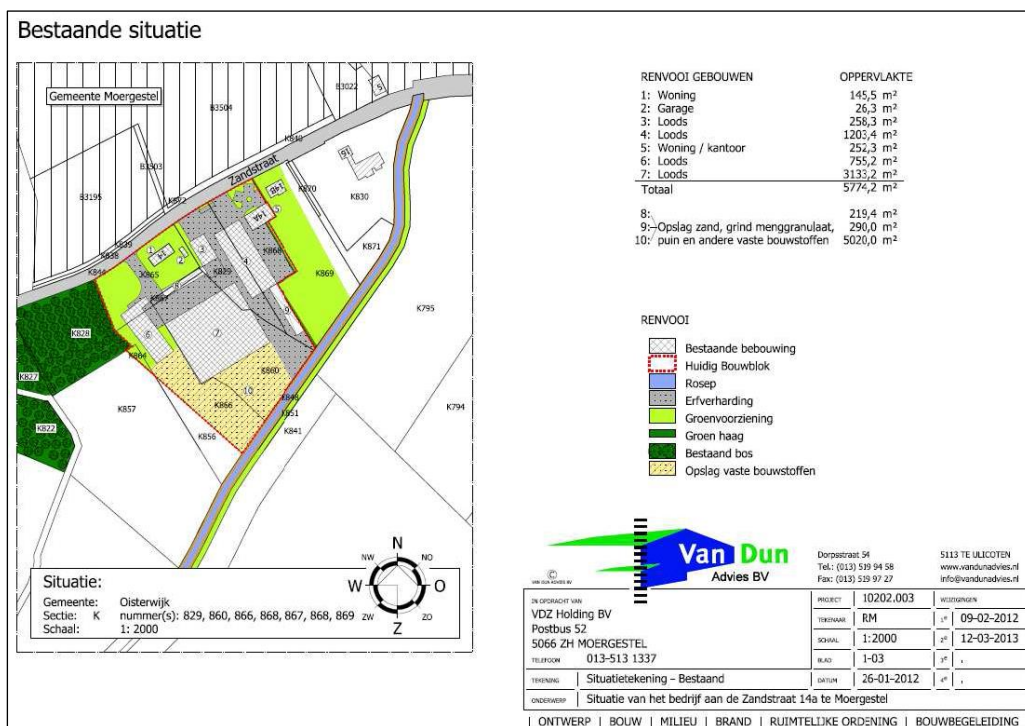
1.2 Beschrijving plangebied en voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied aan de Zandstraat 14a (figuur 1) bestaat uit het bedrijfsterrein van Van der Zanden. Het aangrenzende gebied langs de beek de Rosep hoort ook bij het plangebied en is aangewezen tot het Nationaal Natuur Netwerk (NNN). De activiteiten die plaatsvinden op het bedrijfsterrein bestaan uit loon-, aannemings- en transportwerkzaamheden. Tevens is de locatie in gebruik als groundbank en milieuonderzoeksbureau. De huidige inrichting van het bouwvlak van het aannemingsbedrijf is niet toereikend voor een optimale bedrijfsvoering. In de toekomstige situatie wil Van der Zanden de, nu verspreid over het terrein gelegen gebouwen en activiteiten, onderbrengen in één bedrijfsgebouw van circa 6.000 m² en een nieuw kantoor (figuur 2 en 3). Het kantoor wordt gesloopt en opnieuw opgericht. Daarmee worden alle (asbesthoudende) gebouwen gesloopt en vindt volledige nieuwbouw plaats. Tevens wordt een centrale ingang voor bezoekers gerealiseerd.

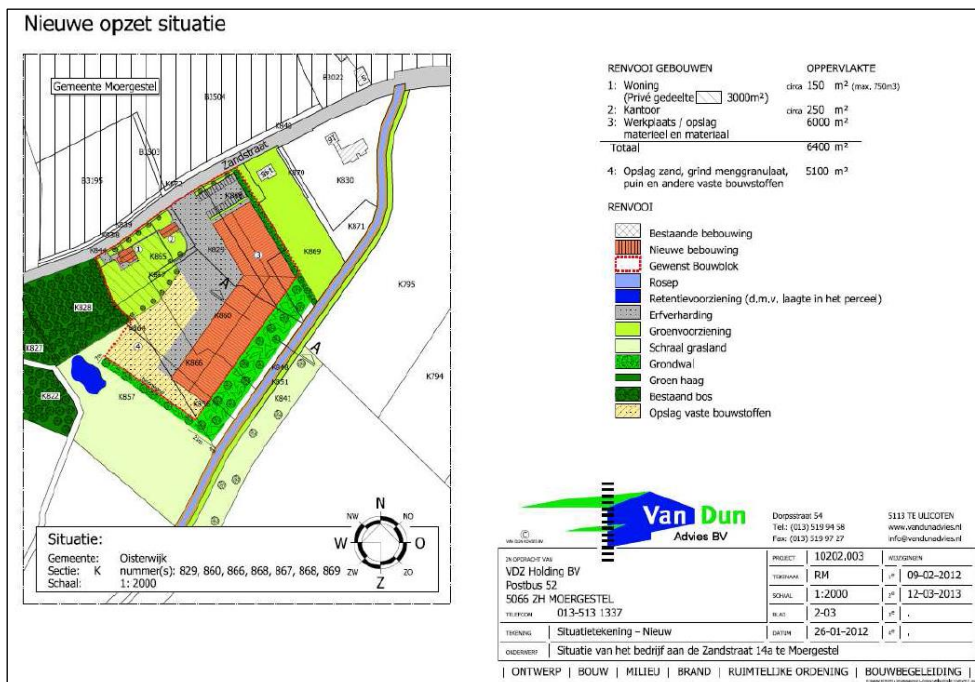
Het aannemingsbedrijf grenst direct aan de Rosep waardoor ruimte voor de ontwikkeling van de beek en beekbegeleidende natuur op deze locatie ontbreekt. Bij de nieuwe bedrijfsinrichting wordt door verschuiving van het bouwvlak ter plaatse van het aannemingsbedrijf ruimte gecreëerd voor de Rosep. Een strook van circa 25 meter breed langs de Rosep, waarop thans een bedrijfsbestemming is gelegen, wordt omgezet in natuur (figuur 4). Het aannemingsbedrijf zal als compensatie voor de bouwblockverandering en -vergroting de inrichting van de nieuwe natuur langs de Rosep in zijn geheel voor zijn rekening nemen.

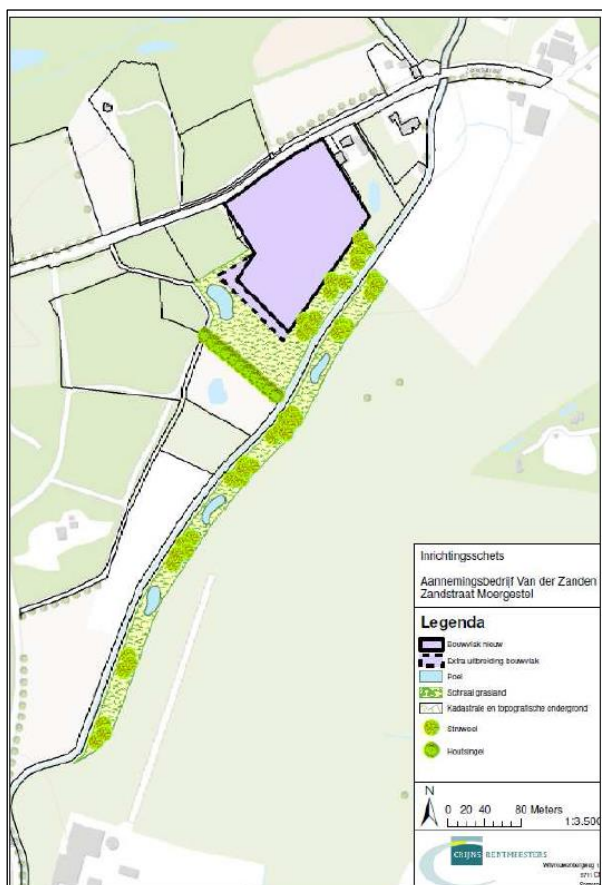
Figuur 1: ligging plangebied (rode lijn) en de beek de Rosep (blauwe lijn)

Figuur 2. tekening van bestaande situatie van het bedrijfsterrein

Figuur 3. tekening van de nieuwe situatie van het bedrijfsterrein

Figuur 4. tekening van het in te richten stuk Nationaal Natuur Netwerk langs de Rosep

1.3 Beschermingskader (natuurwetgeving)

Wetgeving

De bescherming van soorten en hun leefgebieden is geregeld in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en op nationaal niveau verankerd in de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet van 1998. De Natuurbeschermingswet richt zich op de bescherming van daartoe aangewezen gebieden. Deze gebieden bestaan uit Natura2000 gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Natura2000 gebieden is de overkoepelende naam voor de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. Activiteiten die schade toebrengen aan de beschermde natuur zijn verboden. De Flora- en faunawet (Stb. 1998,402) richt zich op de bescherming en behoud van het in wild levende planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. Het uitgangspunt van de wet is het nee, tenzij principe. Dit betekent dat geen schade mag worden toegebracht, tenzij dit nadrukkelijk is toegestaan. Alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen, plantensoorten en andere diersoorten zijn beschermd. Een uitgebreidere beschrijving van de natuurwetgeving is opgenomen in bijlage 1.

Beleid

Door grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen zijn in Nederland veel natuurgebieden en verbindingen tussen deze gebieden verloren gegaan. Om deze reden is in 1990 in het Natuurbeleidsplan van het toenmalige ministerie van LNV de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) geïntroduceerd om bestaande verbindingen te beschermen en nieuwe verbindingen te creëren. Vervolgens heeft het Rijk de algemene grenzen van de EHS aangegeven, hebben de provincies in hun provinciale structuurvisies concrete grenzen vastgelegd en hebben gemeenten hier in bestemmingsplannen juridische bescherming aan gegeven. Op deze manier wordt een goed functionerend netwerk tussen natuurgebieden gerealiseerd.

In 2013 is de Ecologische Hoofdstructuur overgegaan in het Nationaal Natuur Netwerk. Het beleid voor het natuurnetwerk komt overeen met het beleid dat op de EHS van toepassing was en richt zich op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Bescherming geschiedt volgens het 'nee, tenzij'-regime. Ruimtelijke ingrepen met een significant negatief effect zijn alleen toegestaan in het geval geen alternatieven aanwezig zijn en er sprake is van een groot maatschappelijk belang.

2 WERKWIJZE

Dit natuurwaardenonderzoek bestaat uit:

1. bronnen- en literatuuronderzoek (2.1);
2. biotooptoets (2.2).

2.1 Bronnen- en literatuuronderzoek

2.1.1 Voorkomen beschermde soorten Flora- en faunawet

Bij het bronnen- en literatuuronderzoek naar de actuele waarden en betekenis van het plangebied voor beschermde soorten zijn zowel de eigen waarden van het plangebied als ook de waarden van het plangebied voor de bredere omgeving beschouwd. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van verspreidingsatlassen (verspreiding op basis van km-hokken of 5 bij 5-kilometerhokken) en ingevoerde waarnemingen op internetsites. Op basis van de bekende verspreiding in combinatie met de biotooptoets is beoordeeld in hoeverre het te verwachten is dat beschermde planten- en diersoorten voorkomen in het plangebied. In hoofdstuk 3.1 worden de resultaten van het bronnen- en literatuuronderzoek per soortgroep in een tabel weergegeven. Algemene beschermde soorten (tabel 1) zijn niet meegenomen in de toetsing. Deze soorten zijn in Nederland dusdanig algemeen dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht.

2.1.2 Beschermde gebieden

Om te onderzoeken of de geplande ontwikkeling effect heeft op eventueel in de omgeving aanwezige beschermde gebieden zijn kaarten geraadpleegd van de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en het Nationaal Natuur Netwerk. Op basis van dit kaartmateriaal, de natuurdoelen van de gebieden, de aard van de geplande ontwikkeling, de grootte van het plangebied en expert judgement, is een inschatting gemaakt in hoeverre de geplande ontwikkeling leidt tot een negatief effect op de betreffende beschermde natuurwaarden. Hiervoor zijn de onderstaande bronnen geraadpleegd.

Internet

1. <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>
2. <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=11&id=n2k133>

2.2 Biotooptoets

Het doel van de biotooptoets is om een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. Tijdens dit bezoek (uitgevoerd op 17 september 2014) is het gebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten.

Beschermde en/of bijzondere soorten die tijdens de biotooptoets zijn aangetroffen zijn geregistreerd. Het biotooponderzoek is uitgevoerd in een periode dat niet alle soorten zichtbaar aanwezig zijn.

Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten en soortengroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratieroutes, vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Voor planten geldt voor de meeste soorten dat deze alleen gedurende de bloeiperiode waarneembaar zijn. De periode waarin het veldonderzoek wordt uitgevoerd (september) is niet heel gunstig voor het herkennen van de meeste beschermde vaatplanten. Voor planten die eerder bloeien is daarom gelet op de vegetatiestructuur en abiotische omstandigheden van de standplaats. Op die manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die mogelijk in het plangebied voorkomen, maar niet tijdens de biotooptoets zijn waargenomen.

3 ONDERZOEKSRESULTATEN

3.1 Resultaten bronnen- en literatuuronderzoek

3.1.1 Voorkomen beschermde soorten Flora- en faunawet

In tabel 1 worden de resultaten weergegeven uit het bron- en literatuuronderzoek. In deze tabel zijn alleen de zwaardere beschermde soorten opgenomen waarvan het voorkomen is vastgesteld in (de directe omgeving van) het plangebied. Het betreft onderstaande soorten uit tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet en vogels waarvan de nesten een jaarrond beschermde status bezitten. Vogels zijn onderverdeeld in vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en vogels waarvan de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als daar zwaarwegende redenen voor zijn (categorie 5). Het bronnen- en literatuuronderzoek heeft zich gericht op de verspreiding van de vogelsoorten uit categorie 1-4 en vogelsoorten uit categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied. Voor een uitgebreidere omschrijving van de tabellen en categorieën van de vaste nesten van vogels wordt verwezen naar bijlage 1.

Bij het literatuuronderzoek naar vogels is afhankelijk van het aantal waarnemingen en de periode waarin waarnemingen zijn gedaan (wel of niet in broedperiode) bepaald of vogelsoorten mogelijk in of in de nabijheid van het plangebied broeden. Alleen vogels die hier mogelijk broeden zijn opgenomen in onderstaande tabel.

SOORTGROEP	SOORTEN	OPMERKINGEN	BRON
VOGELS			
Categorie 1 – 4	boomvalk, buizerd, havik, huismus, kKerkuil, ooievaar, sperwer, steenuil		1
Categorie 5	ijsvogel, torenvalk, zwarte roodstaart		1
VLEERMUIZEN (alleen tabel 3)			
Gebouw- en/of boombewonende soorten	gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis, franjestaart, watervleermuis		2
Gebouwbewonende soorten	gewone dwergvleermuis, laatvlieger		2
Boombewonende soorten	rosse vleermuis		2
GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN			
Tabel 2, 3	Niet bekend uit literatuur		1, 2
VISSEN			
Tabel 2	kleine modderkruiper,		3
AMFIBIEËN EN REPTIELEN			
Tabel 2	levendbarende hagedis, alpenwatersalamander,		4

Tabel 3	hazelworm, heikikker, vinpootsalamander, kamsalamander		4
DAGVLINDERS			
Tabel 3	heideblauwtje, rouwmantel		5
OVERIGE SOORTGROEPEN			
Vaatplanten	Niet bekend uit literatuur		1
Libellen	Niet bekend uit literatuur		6
Overige insecten	Niet bekend uit literatuur		1
Kreeftachtigen	Niet bekend uit literatuur		1
Tweekleppigen	Niet bekend uit literatuur		1

Tabel 1: resultaten uit bron- en literatuuronderzoek

1 = Waarneming.nl (gegevens 2009-2014)

2 = telmee.nl (gegevens 2009-2014)

3 = Vissenatlas Noord-Brabant

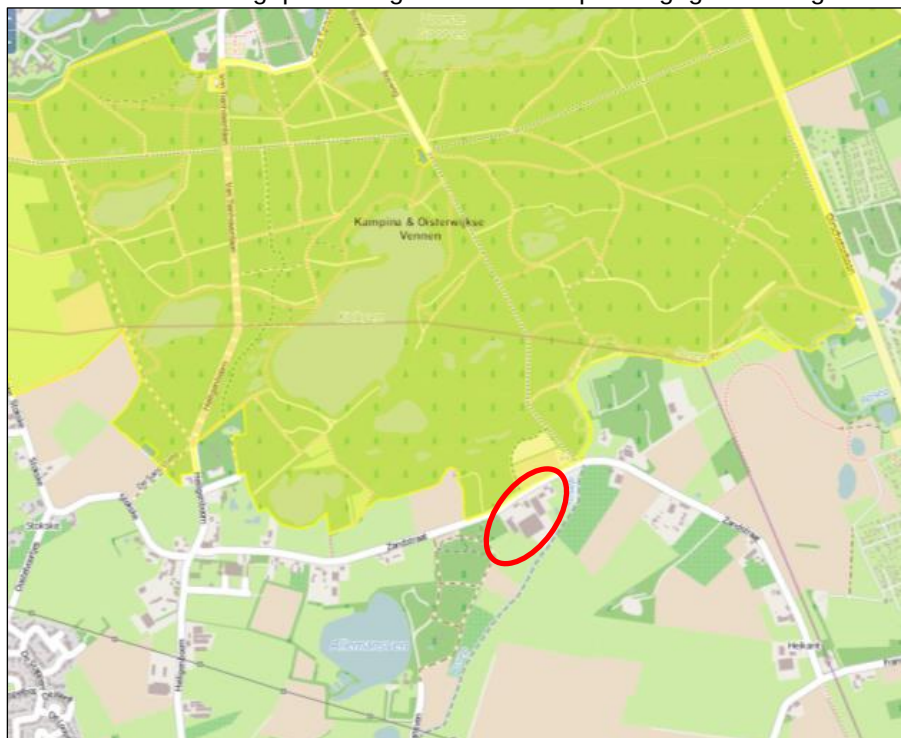
4 = Ravon.nl

5 = Vlindernet.nl

6 = Libellennet.nl

3.1.2 Beschermde gebieden

In de omgeving van het plangebied komen natuurgebieden voor die beschermd zijn in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het gaat om het Natura2000-gebied 'Kampina en Oisterwijkse vennen'. Dit gebied ligt direct aangrenzend ten noorden van het plangebied (figuur 5). Het plangebied maakt verder deel uit van het Nationaal Natuur Netwerk (NNN). Het gebied langs de beek de Rosep, direct aansluitend aan de zuidzijde van het plangebied, is aangewezen tot het NNN en staat gepland volgens het ontwerp weergegeven in figuur 4 ingericht te worden.

Figuur 5. De ligging van het natura2000-gebied 'Kampina en Oisterwijkse vennen' (geel) ten opzichte van het plangebied (rode cirkel).

3.2 Resultaten biotooptoets

Op 17 september is een veldbezoek gebracht aan het plangebied door twee ecologen van BTL Advies. Naast directe waarnemingen van beschermde soorten, is aan de hand van de aangetroffen biotopen een indicatie verkregen van het mogelijk voorkomen van soorten in het plangebied die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets. Dit is noodzakelijk, omdat sommige seizoensgebonden plant- en/of diersoorten tijdens het veldbezoek mogelijk niet direct kunnen worden waargenomen.

3.2.1 Bedrijfsterrein

Op het bedrijfsterrein bevinden zich meerdere gebouwen en loodsen (figuur 6). In de buurt van het kantoorgebouw (stenen gebouw aan de linkerzijde van figuur 6) zijn huismussen waargenomen (figuur 7). Het naastliggende perceel van de burens bestaat uit geschikt habitat voor de huismussen (in de vorm van een kinderboerderij) omdat daar voldoende voedsel, schuilmogelijkheden, water en open zand (voor het nemen van een stofbad) aanwezig zijn. Tijdens het veldbezoek kon niet uitgesloten worden dat het kantoorgebouw een functie vervult als broedplaats voor de huismussen. Het kantoorgebouw bevat verder resten van nesten van huiszwaluwen (categorie 5) en beschikt over dakpannen waarbij voldoende ruimte aanwezig is voor gebruik door vleermuizen (figuur 7). Alle vleermuizen zijn beschermde soorten en zijn ingedeeld in tabel 3 van de Flora- en faunawet.

Figuur 6. 3D-beeld van het bedrijfsterrein in de huidige situatie.

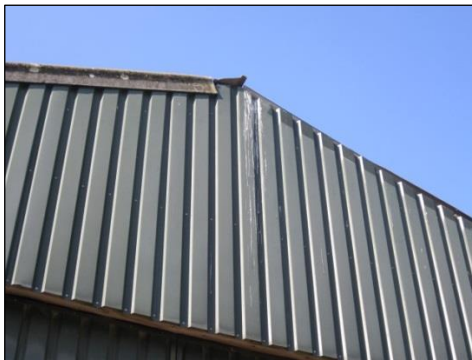

Figuur 7. Resten van Huiszwaluwnesten en ruimte tussen dakpannen kantoorgebouw.

De meest linker loods (figuur 6) bevat aan de zuidzijde een tiental oude nesten van vermoedelijk postduiven (figuur 9), via de achterzijde is duidelijk de ingang naar de nesten te zien (figuur 10).

Figuur 9. Resten van nesten van vermoedelijk duiven

Figuur 10. Invliegopening met schijtsporen

In de andere loodsen op het terrein zijn geen bijzonderheden aangetroffen. Tijdens het bezoek is wel een zwarte roodstaart (categorie 5) waargenomen op het terrein maar hiervan is geen nestplaats vastgesteld. De zuidzijde van het terrein wordt gebruikt voor opslag van stenen en zand en is op sommige stukken begroeid met bramen (figuur 11 en 12). Deze, ietwat rommelige omgeving, biedt geschikt habitat voor sommige vogels (bv. de merel), kleine zoogdieren (bv. muizen) en insecten (bv. sprinkhanen). Er zijn echter geen beschermde soorten aangetroffen.

Figuur 11. Opslag stenen met braam

Figuur 12. Opslag zand aan de zuidzijde van het terrein

3.2.2 Nationaal Natuur Netwerk

Het nog in te richten stuk Nationaal Natuur Netwerk (NNN) aan de zuid- en zuid-west zijde van het bedrijfsterrein bestaat uit verschillende delen. Het terrein direct ten zuid-westen van de loodsen is een oude akker met een ruige kruidenrijke begroeiing met onder andere witte klaver, boerenwormkruid, braam, brandnetel en bijvoet (figuur 13). Hier is verder boomblauwtje, kleine vuurvlieder en bruine kikker aangetroffen.

Figuur 13. Oude akker ten zuid-westen van de loodsen

De strook direct aan de zuidzijde van de Rosep is begroeid met een grazige vegetatie met onder andere brandnetel en ridderzuring (figuur 14).

Figuur 14. Strook langs de Rosep

Opeenvolgend (van oost naar west) is, aan de noordzijde van de Rosep, ten westen van het plangebied:

- een door bomen omringd veld met ruige hoge begroeiing van teunisbloemen, kool, bijvoet en akkerdistel. Hierboven is een overvliegende buizerd en zijn veel vlinders (voornamelijk koolwitje) waargenomen.
- een veld beplant met laurierkers en aan de noordzijde bomen (figuur 15)
- een maïsakker met aan de noordzijde bomen (figuur 16)

De Rosep is vrij diep ingesneden in het landschap en de kanten zijn steil en met Riet (beperkt), Brandnetel en akkerdistel begroeid (figuur 17). De beek is steekproefsgewijs met een schepnet bemonsterd, hierin zijn geen beschermde soorten aangetroffen.

Figuur 15. laurierkersveld

Figuur 16. maïsakker

Figuur 17. De Rosep

4 TOETSING AAN NATUURWETGEVING

4.1 Flora- en faunawet

Broedvogels

De bescherming van vogels is gericht op de aan- of afwezigheid van broedgevallen. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Omdat voor deze soorten geldt dat het nest eenmalig wordt gebruikt, vallen dergelijke nesten alleen tijdens het gebruik van vogels onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig, mits het nest is verlaten.

Verblijfplaatsen van vogels, die hun verblijfplaats het hele jaar door gebruiken of elk jaar terugkeren naar hetzelfde nest, zijn jaarrond beschermd. Deze soorten zijn onderverdeeld in de categorieën 1 tot en met 4 van de vaste nesten (zie bijlage 1). Nesten van jaarrond beschermde vogels tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Er zijn echter wel Huismussen (cat. 1 t/m 4) waargenomen die potentieel kunnen nestelen in het kantoorgebouw. Tijdens het veldbezoek kon niet worden uitgesloten dat de Huismussen gebruik maken van het kantoorgebouw.

Er is ook een Zwarte roodstaart en er zijn nestresten van Huiszwaluwen (beide cat. 5) waargenomen, deze soorten zijn niet jaarrond beschermd, tenzij zwaarwegende feiten en ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Daarnaast is een overvliegende Buizerd (categorie 1 t/m 4) waargenomen.

De Zwarte roodstaart, Huiszwaluw en de Buizerd zullen geen negatieve effect ondervinden van de geplande werkzaamheden omdat in de omgeving voldoende ander geschikt habitat aanwezig is en er geen nesten zijn waargenomen. Voor de andere soorten die uit het bronnen- en literatuuronderzoek naar voren zijn gekomen is geen geschikt habitat aangetroffen, het voorkomen van vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soorten kan uitgesloten worden binnen het plangebied.

Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Afhankelijk van de soort maken vleermuizen gebruik van openingen in gebouwen en bomen als vaste rust- en verblijfplaats. Gebouwbewonende soorten verblijven met name in spouwmuren, onder dak betimmering of op zolders. Boombewonende soorten verblijven in holten, gaten of scheuren in voornamelijk grote, oudere bomen. Naast vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn ook structureel van belang zijnde foerageergebieden en vliegroutes beschermd.

Binnen het plangebied zijn mogelijk verblijfplaatsen aanwezig. De ruimte tussen de dakpannen bij het kantoorgebouw kan potentieel bewoond worden door vleermuizen. Tijdens het veldbezoek hebben de ecologen niet kunnen uitsluiten dat deze locatie gebruikt worden.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn geen overig of streng beschermde grondgebonden zoogdieren aangetroffen in het plangebied. Deze worden op basis van de terreinkenmerken ook niet verwacht.

Vissen

Uit het bronnen- en literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied Kleine modderkruiper (Flora- en faunawet tabel 2) is waargenomen. De Rosep is bemonsterd met behulp van een schepnet. Hierin zijn geen beschermde soorten aangetroffen.

De Kleine modderkruiper is niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. De soort heeft een voorkeur voor stilstaand tot langzaam stromend ondiepe wateren met een rijke plantenbegroeiing en een zandige of met dunne sliblaag bedekte bodem. Kleine modderkruipers komen in vrijwel heel Nederland voor in sloten, vaarten, kanalen, riviertjes, beken, plassen en meren. Vanwege habitatvoorkeur is niet uit te sluiten dat deze soort in het plangebied voorkomt. Doordat de beek zelf niet vergraven wordt kan verstoring van de kleine modderkruiper, als gevolg van de geplande werkzaamheden, uitgesloten worden.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen overig of streng beschermde amfibieën aangetroffen in het plangebied. In het ruigteveld direct grenzend aan het bedrijfsterrein zijn twee bruine kikkers waargenomen.

Op basis van habitatvoorkeur, van de soorten aangetroffen in het bronnen- en literatuuronderzoek (tabel 1), is Heikikker uit te sluiten van het plangebied. Deze soort komt voor op vochtige heidegebieden en gebieden met veenvorming. De Alpenwatersalamander en Kamsalamander zijn op relatief grote afstand waargenomen. Omdat het plangebied slechts als winterhabitat (houtwallen, onder stronken of takken) zou kunnen dienen (er is geen geschikt voorplantingshabitat aanwezig) wordt niet verwacht dat deze soorten deze afstand kunnen overbruggen. De Vinpootsalamander is relatief dichtbij (overkant van de Zandstraat tegen de bosrand) het plangebied waargenomen. Potentieel zou deze soort het plangebied als overwinteringshabitat kunnen gebruiken. Er is echter veel geschikt(er) habitat in de omgeving aanwezig waardoor dit niet waarschijnlijk is. Belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet zijn daarmee niet aan de orde. Op basis van het nieuw in te richten stuk langs de Rosep wordt zelfs een verbetering van het habitat verwacht.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde reptielen aangetroffen in het plangebied. Op basis van habitatvoorkeur is niet uit te sluiten dat Hazelworm en Levendbarende hagedis langs de bosranden aangrenzend aan het plangebied voorkomen. Mogelijk ondervinden individuen tijdelijk (beperkt) verstoring tijdens werkzaamheden nabij de bosrand.

Dagvlinders

Heideblauwtje komt voor op zowel droge als natte heidevelden; vaak op de overgang van droge naar natte heide. De heide is doorgaans vrij open tot zeer open en structuurrijk met hier en daar kale grond. Omdat dit habitatype niet in het plangebied voorkomt kan de soort uitgesloten worden.

De Rouwmantel komt voor in gevarieerde, open bossen met wilgen op vochtige, zonnige plaatsen. Binnen het plangebied is dit habitat en deze soorten niet aanwezig. Op basis hiervan kan de soort uitgesloten worden. Bovendien gaat het om een soort die niet in Nederland gevestigd zijn, incidenteel worden zwervende exemplaren waargenomen, maar tot een definitieve vestiging van deze soorten heeft dit niet geleid. Waarschijnlijk hebben de meldingen betrekkingen op dergelijke zwervende exemplaren.

Overige soortgroepen

Van de overige soortgroepen (vaatplanten, libellen, overige insecten, kreeftachtigen en tweekleppigen) zijn op basis van het bronnen- en literatuuronderzoek geen beschermde soorten, zoals genoemd in tabel 2 en/of 3 van de Flora- en faunawet bekend in de (directe omgeving van) het plangebied. Tijdens de biotooptoets is voor deze soortgroepen ook geen geschikt leefgebied aangetroffen. Beschermde soorten uit deze soortgroepen worden dan ook niet verwacht in of nabij het plangebied. Effecten op deze soorten zijn daarom uit te sluiten.

4.2 Gebiedsbescherming

Onderstaand worden de voorgenomen ingrepen getoetst aan de wetgeving op het gebied van gebiedsbescherming. Concreet gaat het hier om de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura 2000) en het Nationaal Natuur Netwerk.

4.2.1 Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied vormt geen onderdeel van een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 maar het Natura2000-gebied 'Kampina en Oisterwijkse vennen' ligt wel direct aangrenzend aan het plangebied. Er worden geen negatieve externe effecten van de voorgenomen ontwikkeling op het Natura2000-gebied verwacht. Dit omdat het plangebied niet over habitattypen beschikt waarvoor in het Natura2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen zijn bepaald. Daarnaast betreft de voorgenomen ontwikkeling het realiseren van een efficiënter terreingebruik-/inrichting. Significante toename van bedrijvigheid is niet aan de orde, waardoor er geen sprake is van negatieve effecten op de aangewezen doelsoorten/habitats binnen het Natura2000-gebied. Voor de habitatsoorten met een uitbreidingsdoelstelling, als Kamsalamander en Gestreepte waterroofkever, kan het nieuw in te richten habitat langs de Rosep positief uitwerken. Er wordt nieuw, potentieel geschikt, habitat gecreëerd. Op de andere habitatsoorten van het gebied wordt geen negatief effect verwacht. Het verbindingsstuk langs de Rosep kan na de inrichting helpen in het verbinden van de omliggende natuurgebieden en op die wijze een positieve bijdrage leveren aan de biodiversiteit.

4.2.2 Het Nationaal Natuur Netwerk

Het Nationaal Natuur Netwerk is op grond van de Provinciale Structuurvisie beschermd. Voor beide geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. Hiertoe geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-regime. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Het plangebied maakt deel uit van het Nationaal Natuur Netwerk. Er worden geen negatieve effecten verwacht op de instandhoudingsdoelstellingen of wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied als gevolg van de voorgenomen ingrepen. In het bijgeleverde rapport 'Compensatieplan Nationaal Natuurnetwerk Zandstraat' is een verdere onderbouwing uitgewerkt.

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

5.1 Flora- en faunawet

In onderstaande tabel zijn de strikter beschermde (tabel 2 of 3 Flora- en faunawet) soorten en/of soortgroepen opgenomen die mogelijk of zeker in het plangebied voorkomen en mogelijk schade ondervinden van de geplande werkzaamheden. Tevens zijn de mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling, evenals de eventuele noodzaak voor nader onderzoek en/of een ontheffingsprocedure in het kader van de Flora- en faunawet opgenomen.

Soort(groep)	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing nodig?	Bijzonderheden en/of opmerkingen
Huismus	Mogelijk	Ja	Mogelijk	N.a.v. nader onderzoek naar mogelijke broedlocatie moet blijken of aanvraag van ontheffing noodzakelijk is ¹
Broedvogels (o.a. cat.5)	Mogelijk	Nee	Nee	Mits gewerkt wordt buiten het broedseizoen (globaal maart t/m augustus) ² .
Vleermuizen	Mogelijk	Ja	Mogelijk	N.a.v. nader onderzoek moet blijken of aanvraag van ontheffing noodzakelijk is ³
Kleine modderkruiper	Nee	Nee	Nee	Mits geen werkzaamheden in de beek de Rosep uitgevoerd worden
Levendbarende hagedis en Hazelworm	Mogelijk	Nee	Nee	Mits de bosranden niet verstoord worden en ontsnappings-mogelijkheid, langs en richting het bos, niet belemmerd wordt ⁴
Vinpoot-salamander	Mogelijk	Nee	Nee	Mits buiten de overwinteringsperiode (lees 1 november – 1 april) gewerkt wordt ⁴

Om te bepalen of voor het uitvoeren van de huidige geplande werkzaamheden mitigerende en compenserende maatregelen en een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn in het kader van de Flora- en faunawet is nader onderzoek naar de Huismus en vleermuizen nodig.

Toelichting

¹ Tijdens de biotooptoets zijn op diverse locaties huismussen waargenomen, in geschikt leefgebied. Het plangebied herbergt mogelijk vaste broedlocaties in het kantoorgebouw. Geadviseerd wordt om een vervolgonderzoek uit te voeren naar aantallen broedparen, broedlocaties en het gebiedsgebruik door huismussen. Dit is niet alleen nodig om het effect van aantasting of verstoring te kunnen vaststellen, maar ook voor het opstellen van een eventueel mitigatie-/compensatieplan.

² Eventueel aanwezige in gebruik zijnde nesten van broedvogels moeten worden ontzien tijdens werkzaamheden. Mogelijke risicovolle locaties zijn de oevers van de Rosep, beplanting/struiken en werkzaamheden bij de bosrand. Door te werken buiten het indicatieve broedseizoen (globaal maart-juli) wordt de kans op verstoring/schade aan de meeste broedvogels tot een minimum beperkt. Rekening moet worden gehouden met vroeg- en laat broedende vogels (zoals fuut, wilde eend en houtduif). Wanneer dergelijke nesten worden aangetroffen, moet een rustzone om deze nesten in acht worden genomen totdat de nesten na afloop van het broedsel weer zijn verlaten.

³ Geadviseerd wordt om een vervolgonderzoek uit te voeren naar het voorkomen van en gebiedsgebruik door vleermuizen, om het effect van aantasting of verstoring te kunnen inschatten. Er zijn mogelijk verblijfplaatsen aanwezig in de aanwezige bebouwing (kantoor). Vleermuizen gebruiken hun leefgebied door het jaar heen op verschillende manieren. Om een volledig beeld te krijgen van het gebruik van het plangebied voor vleermuizen zijn daarom meerdere veldbezoeken noodzakelijk. Hierbij werken wij volgens het landelijk vastgestelde vleermuisprotocol (opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur, zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus, maart 2013).

⁴ Om verstoring van overwinterende salamanders te voorkomen wordt geadviseerd langs de bosrand tijdens de overwinteringsperiode dood liggend hout met rust te laten. Voor de overwinteringsperiode kan dood hout verplaatst worden tot buiten de invloedzone van de werkzaamheden om vestiging van salamanders te voorkomen.

5.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000

Het plangebied vormt geen onderdeel van een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 maar het Natura2000-gebied 'Kampina en Oisterwijkse vennen' ligt wel direct aangrenzend aan het plangebied. Op basis van de aard van de voorgenomen ontwikkeling die tevens een toename van natuurwaarden tot gevolg heeft, kan worden gesteld dat negatieve effecten op het beschermde natuurgebied niet aan de orde zijn.

Nationaal Natuur Netwerk

Het plangebied maakt deel uit van het Nationaal Natuur Netwerk. Er worden geen negatieve effecten verwacht op de instandhoudingsdoelstellingen of wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied als gevolg van de voorgenomen ingrepen. In het bijgeleverde rapport 'Compensatieplan Nationaal Natuur Netwerk Zandstraat' staat een onderbouwing van het inrichtingsplan van Crijns Rentmeesters BV, Natuurmonumenten en Waterschap de Dommel. Door dit plan uit te voeren wordt verwacht dat het gebied er wat betreft natuurwaarden kwalitatief op vooruit gaat.

LITERATUUR

Europese Unie. (1979). Vogelrichtlijn. Richtlijn 79/409/EEG.

Europese Unie. (1992). Habitatrichtlijn. Richtlijn 92/43/EEG.

Google maps. Opgehaald van www.google.nl (22-09-2014).

Libellennet.nl. Opgehaald van www.libellennet.nl (22-09-2014).

Ministerie van EL&I. (sd). Beschermde natuur in Nederland: soorten en gebieden in wetgeving en beleid. Opgehaald van Alterra: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

Ministerie van LNV Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora – en faunawet ruimtelijke ingreep.

Ministerie van LNV. (1998). Beschermde soorten. Flora- en faunawet bijlage I en II: Stb. 402.

Ministerie van LNV. (1998). Flora- en faunawet. Stb. 402.

Ministerie van LNV. (2000). Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet. Stb. 523.

Ministerie van LNV. (2000). Besluit vrijstelling beschermde dier en plantensoorten. Stb. 525, Stb.499.

Ministerie van LNV. (2001, november 13). Bekendmaking lijsten beschermde inheemse soorten. nummer 201.

Ministerie van LNV. (2001). Flora- en faunawet. Stb. 656.

Ministerie van LNV. (2004, november 11). Besluit Rode lijsten flora en fauna. Stb. 218.

Ministerie van LNV. (2005). wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen. Stb.195.

RAVON waarnemingskaarten (22-09-2014)
(<http://www.ravon.nl/Infotheek/Soortinformatie/tabid/1350/Default.aspx>)

Telmee.nl. Opgehaald van www.telmee.nl (22-09-2014).

Vlindernet.nl. Opgehaald van www.vlindernet.nl (22-09-2014).

Waarneming.nl. Opgehaald van www.waarneming.nl (22-09-2014).

BIJLAGE 1: BESCHERMINGSKADER

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998, die op 1 oktober 2005 in werking is getreden, richt zich op de bescherming van daartoe aangewezen gebieden, het beheer en het voorkomen van bepaalde schadelijke handelingen. In deze gebieden, bestaande uit Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en Beschermde Natuurmonumenten, staat instandhouding van soorten en systemen voorop.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder van de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. De gebieden, die zijn aangewezen als speciale beschermingszone, maken deel uit van Natura 2000, het Europese initiatief van een duurzaam ecologisch netwerk van natuurgebieden in Europa. De richtlijn stelt nadere regels voor de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten.

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats en habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van de Habitatrichtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II van de Habitatrichtlijn vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen.

Flora- en faunawet

De soortenbeschermingsaspecten uit de Habitat- en Vogelrichtlijn zijn geïmplementeerd in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet (Stb. 1998,402) richt zich op de bescherming van planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. Uitgangspunt is het nee, tenzij beginsel. Alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen, plantensoorten en andere diersoorten zijn bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) (Stb. 2000,523) beschermd.

In februari 2005 is de nieuwe AMvB in het Staatsblad gepubliceerd en daarmee in werking getreden. Hierin zijn onder andere een aantal algemene soorten opgenomen, die onder bepaalde voorwaarden, een vrijstelling hebben gekregen voor artikelen 8 tot en met 12. Vanaf dat moment wordt gewerkt met drie beschermingscategorieën:

1. algemene beschermde soorten (tabel 1)

Voor de meeste activiteiten (bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen) zijn deze vrijgesteld van een ontheffingsaanvraag. Voor andere activiteiten is wel een ontheffing nodig; deze wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zg. lichte toets).

2. overig beschermde soorten (tabel 2)

Voor de meeste activiteiten (bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen) zijn deze soorten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een goedgekeurde gedragscode. Voor andere activiteiten is wel

een ontheffing nodig; deze wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zg. lichte toets). Geen gedragscode betekent geen vrijstelling voor deze categorie.

3. **streng beschermde soorten (tabel 3)**

Dit zijn alle soorten van de Europese Habitatrichtlijn (bijlage IV) van de Europese Vogelrichtlijn (bijlage 1) en de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen inheemse dier- en plantsoorten. Negatieve effecten op streng beschermde soorten moeten door middel van compensatie teniet worden gedaan. Voor uitvoering van werkzaamheden die strijdig zijn met de Flora- en faunawet kan ontheffing worden aangevraagd (artikel 75, lid 5 & lid 6, sub C en artikel 2, derde lid van het Besluit vrijstelling beschermde plant- en diersoorten).

Vogels

De bescherming van vogels is gericht op de aan- of afwezigheid van broedgevallen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar door gebruiken of elk jaar terugkeren naar hetzelfde nest, zijn jaarrond beschermd. Dit geldt voor een relatief klein aantal soorten. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Omdat voor deze soorten geldt dat deze het nest eenmalig gebruiken, vallen dergelijke nesten alleen tijdens het gebruik van vogels onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig, mits het nest is verlaten.

Voor het verstoren van broedende vogels kan geen ontheffing worden verkregen. Werkzaamheden mogen alleen worden uitgevoerd, wanneer geen in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn. Rond in gebruik zijnde nesten geldt een rustzone waarbinnen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd totdat de vogels hun nest vanzelf weer hebben verlaten, dat wil zeggen nadat het broedsel is afgerond of de jongen zijn groot gebracht.

De lijst met jaarrond beschermde soorten is in augustus 2009 aangepast. Op de volgende categorieën van de vaste nesten gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
4. Vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om zelf een nest te bouwen.
5. Vogels die in deze categorie vallen zijn niet jaarrond beschermd, tenzij zwaarwegende feiten en ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Het gaat hier weliswaar om nesten van vogels die regelmatig terugkeren naar de plaats waar deze soorten het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats is verdwenen, zich elders te vestigen.

Rode Lijst soorten

Voor de soortengroepen planten, vogels, amfibieën en reptielen, zoogdieren, zoetwatervissen, dagvlinders, libellen, sprinkhanen, korstmossen en paddenstoelen zijn lijsten vastgesteld met daarop vermeld de met uitsterven bedreigde en kwetsbare soorten, de zogenaamde Rode Lijsten. Deze zijn per soortgroep gepubliceerd in de Staatscourant.

Echter, op dit moment heeft plaatsing op de Rode Lijst geen juridische beschermde status. Voor Rode Lijstsoorten geldt zodoende geen ontheffingsplicht, tenzij de Flora- en faunawet op de soort van toepassing is en zodoende de bescherming van de Flora- en faunawet geldt. In de uit te voeren werkzaamheden wordt met de algemeen geldende zorgplicht voor planten- en dieren - voor zover dat mag worden verwacht- rekening gehouden. Op iedere burger rust de zorgplicht om binnen vermogen deze soorten te beschermen en te behouden